

Eesti valge kulla muuseum asub Imaveres

Eestis on tõepoolest kulda. Valget kulda. Eesti valge kuld on – piim! Piimandus on Eesti sajanditepikkuse traditsiooniga põllumajanduse alustala ja 1976. aastal loodud muuseum Imaveres on parim koht, kus tutvuda Eesti piimanduse ajalooga.

Tutvumine ei piirdu ainult Eesti Piimandusmuuseumi uhke ekspositsiooni uudistamisega, vaid saad sõna otseses mõttes ise käed külge panna. Suuremad ja julgemad piimasõbrad saavad koguni käsitsi lehmälüpsi proovida. Karjamaale või lauta pole selleks vaja minna, sest tore külastajasõbralik lehm, kes algajate lüpsjate käe all kunagi takka üles ei löö, ootab sind muuseumis kohapeal.

Samuti saad kätt proovida maitsvates töötubades. Käärid käised rõõmsalt üles, paned põlle ette ning õpid pere või sõpradega ühiselt kokates esiemade kombel võid, karaskit, sõira, jäätist või hoopis kohukest valmistama. Ükskõik millise õpitoa välja valid, selgeks saad selle oskuse igal juhul, sest õpitubade juhendajateks on Eesti kõige särasilmsemad piimandusentusiastid. Kõike, mida õpitoas valmistad, on võimalik nii tegemise käigus kui valmistootena maitsta. Ole lihtsalt kogustega tagasihoidlikum, sest puhtast rammusast koorest tehtud tooted on toitvamad kui poeriulil leitavad.

Piimandusmuuseumi loomine Eestimaa südamesse pole juhus. Just siit on alguse saanud nii mõnedki piimandussektori jaoks märgilise tähendusega arengud. Nimelt asutati just Paides 1896. aastal Eesti esimene erapiimatalitus ja siinsamas Imaveres 1908. aastal esimene ühispiimatalitus, kelle ehitatud meiereihoones tänane muuseum asubki.

Piimandusmuuseumi püsiekspositsioon asub endise meierei kahel korrusel ja esitleb Eesti piimanduse põnevat lugu alates algusaastatest mõisameiereides. Väljapanekust leiab nii erinevatest ajastutest pärit piimatöötlemise seadmeid, koorelahutajaid ja võimasiinaid kui ka terve omaette näituse pakendidisaini ajaloost. Erilise ja kumbki omamoodi õhkkonna loovad kaks täisvarustuses kabinetti. Piimašokolaadi toonis nõukogudeaegse piimakombinaadi direktori kabinetis saad sinagi istuda

tähtsale direktoritoolile, teha arvelaual rehkendusi ja kutsuda punase ketastelefoniga helistades kaaslased kabinetti nõu pidama.

Ajaloolise interjööri muuseumiruumides on võimalik korraldada seminare, koosolekuid, kontserte ja etendusi. Erinevaid üritusi toimub muuseumis ja muuseumi pargis aastaringselt. Üks populaarsemaid on 2021. aasta suvel juba 15. korda toimuv uhke **piimapäev**, kus tõrtsuvad rõõmsalt puhkpillid ning kodumaiste piimatoodetega tutvumise ja degusteerimise kõrval saad tantsugi lüüa või siis hoopis Ave Nahkuri eestvedamisel ühismaali loomises osaleda.

Muuseumi vahvast suveniirivalikust leiad kindlasti midagi toredat, mis jääb meenutama meelolukat külaskäiku Imaveresse. Näiteks riidest kandekoti sõnumiga „Inimesed, jooge piima!“. Lahe leid on ka pehme muditav lehmakujuline stressipall. Mudid palli ja tunnedki – elu Eestis on lill.

Kui aga parasjagu pole võimalik muuseumisse kohale tulla, võid mõne õpitoa kasvõi koju külla kutsuda, et oma seltskonnaga lõbusalt ja harivalt aega veeta.

Kas teadsid, et....

... lehma peeti Eestis alguses peamiselt sõnniku saamise eesmärgil.

... piimatööstuse suunas hakkas veisekasvatuse arenema siis, kui kasutusele võeti mehaaniline koorelahutaja.

... 19. sajandi taludes kasutusel olnud piimariistad olid puidust, tavaliselt kadakast, lepa- või saarepuust.

... Eesti esimene käsitsilüpsi võistlus peeti 1926. aastal ja selle eesmärgiks oli levitada tõhusaid lüpsivõtteid.

... sõna “kohuke” hakati kasutama 1972. aastal. Enne seda kutsuti eestlaste ühte armastatumat maiustust kohupiimajuustukeseks.

... muuseumi pargis asuvad kolm vahvat müürimaali: “Piimatants”, “Eesti või eksport 1930” ja “Karjalapse töö ja Eesti kari”. Teoste autoriteks on Türi Majandusgümnaasiumi kunstiklasside õpilased.